

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitettujen lintulajien pesien ja munien hävittämistä

Hakija

Suonenjoen kaupunki/Eero Talja

Asia

Lupahakemus kalatiiran (*Sterna hirundo*) ja kalalokin (*Larus canus*) pesien ja munien hävittämiseksi Suonenjoen terveyskeskuksen ja vanhainkotipalvelukeskuksen alueella osoitteessa Sairaapolku 5–7, 77600 Suonenjoki. Lupaa haetaan kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi.

Hakemus

Hakija hakee lupaa hävittää kalatiirojen ja kalalokkien pesät ja niissä mahdollisesti olevat munat terveyskeskuksen ja vanhainkotipalvelukeskuksen vesikatolta. Korvaavaa paikkaa ei löydy välittömästä läheisyydestä, ja kulku vesikatolle tapahtuu rakennuksen sisäkautta. Pesintää on pyritty ehkäisemään jo ennen pesinnän alkamista passiivisilla karkotteilla, kuten leijoilla, muovikäärmeillä ja -pöllöillä sekä heijastimilla. Lisäksi katoilla on suoritettu häirintää useampia kertoja päivässä. Tästä huolimatta linnut ovat aikaisempina kesinä ehtineet munia pesään, ja siksi lupaa haetaan myös munien hävittämiseen. Hakijan mukaan muut keinot eivät ole aiempien kokemusten mukaan olleet riittäviä ongelman ratkaisemiseksi.

Kalatiirat ja kalalokit ovat aiheuttaneet aiempina vuosina hyökkäyksiä ihmisiä kohtaan. Tällä luvalla pyritään ehkäisemään vaaratilanteet. Terveyskeskusympäristössä on kiinnitettävä huomiota myös hygieniaan, eli lintujen jätökset eivät kuulu ko. ympäristöön.

Määräykset, joita hakemus koskee

Kalatiira ja kalalokki ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettuja lajeja.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänkierron kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehtot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan kalatiiran ja kalalokin pesien hävittämiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 1.8.2024 asti hakemuksessa esitetyn kartan mukaisella alueella.
- 2 Pesintä on pyrittävä ensisijaisesti ennaltaehkäisemään ennen pesinnän alkamista ja pesinnän aikaisessa vaiheessa aktiivisten ja passiivisten häirintä- ja

karkotusmenetelmien avulla. Lupa-alueella tulee liikkua päivittäin lokkeja karkottaen, pesinnän estämiseen voi käyttää pressusteitä, lippusiimoja, lintupiikkejä ja -verkkoja sekä erilaisia pelotteita kuten haukkaleijoja tai tekokäärmeitä. Mikäli kalatiiroja ja kalalokkeja em. toimista huolimatta pyrkii pesimään lupa-alueella, saa tällä luvalla hävittää rakenteilla olevat pesärakennelmat, pesät ja niissä mahdollisesti jo olevat munat.

- 3 Pesiä, joissa on poikasia, ei saa hävittää.
- 4 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 5 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimessa) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 6 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin.
- 7 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 8 Luvan käytöstä tulee raportoida vuoden loppuun (31.12.2024) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/2326/2024 varustettuna. Raportista tulee ilmetä hävitettyjen pesäaihioiden, pesien ja/tai munien määrä sekä näiden toimenpiteiden ajankohdat tapauskohtaisesti (montako aihiota/pesää/munaa on hävitetty minäkin päivänä). Lisäksi on raportoitava käytetyistä pesinnän ennaltaehkäisy- ja häirintätoimenpiteistä sekä niiden ja pesien hävittämisen vaikutuksesta kalatiirujen ja kalalokkien pesintään alueella. Yhteenvedon perusteella voidaan arvioida toimien vaikutusta lintujen aiheuttamiin ongelmiin alueella.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi.

Kalatiirujen ja kalalokkien aggressiivisesta pesien puolustamisesta aiheutuu vaaraa hakemuksessa mainittujen terveyskeskuksen ja vanhainkotipalvelukeskuksen alueella asuville, työskenteleville ja asioiville. Aiempien vuosien kokemusten perusteella etenkin liikuntarajoitteisten ja huonokuntoisten on vaikea suojautua hyökkäyksiltä, ja vammoja on jouduttu jopa hoidattamaan terveyskeskuksessa.

Lupa-alueella on yritetty ehkäistä ongelmaa erilaisilla pelottimilla. Toimenpiteistä huolimatta kalalokit ja kalatiirat jatkavat pesimistään kattoalueilla. Kohteen laajuuden vuoksi kattojen piikittäminen ja/tai verkottaminen ei ole mahdollista. Pesinnän estäminen on alueella perusteltua, eikä tähän ole käytännössä osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua kuin ensisijaisesti pesinnän ennaltaehkäiseminen ja pesimään asettumisen häiritseminen, ja toissijaisesti rakenteilla olevien ja jo rakennettujen pesien ja niissä mahdollisesti olevien munien hävittäminen.

Jotta kalatiirat ja kalalokit saadaan ohjattua muualle pesimään, tulee niiden pesintä alueella keskeyttää alkuvaiheeseen eli pesänrakennusvaiheessa. Kun pesät hävitetään jo pesänrakennusvaiheessa eikä linnuilla ole pesissä munia puolustettavanaan, saadaan vähennettyä tehokkaasti myös lintujen aggressiivista käytöstä alueella liikkuvia ihmisiä kohtaan. Vuonna 2023 luvalla VARELY/1670/2023 hävitettiin yhteensä 13 pesää, joissa oli yhteensä 6 munaa. Vuonna 2022 vastaavalla luvalla VARELY/2771/2022 hävitettiin yhteensä 8 pesää ja 11 munaa, kaikki kalatiirujen. Pesimäkauden aikana kalatiirat ovat aiempina vuosina siirtyneet joenrantaan tai järven suuntaan pesimään. Hakija kokee pesinnän ehkäisemisen myös pesiä poistamalla pelastaneen asiakkaat vaaratilanteilta. Siksi on perusteltua myöntää vuodelle 2024 ehdoiltaan samanlainen lupa kuin aiemmin. Pesintää ehkäiseviä menetelmiä tulee kuitenkin jatkossa edelleen kartoittaa ja ottaa käyttöön myös uusia keinoja, jotta pesiä ei olisi tarpeen hävittää.

Hävitettävien pesäaihioiden, pesien tai niissä mahdollisesti olevien munien määrää ei nähdä aiheelliseksi rajoittaa, jotta pesintä saadaan keskeytettyä sen alkuvaiheessa ja linnut saadaan ohjattua muualle pesimään. On kuitenkin tarpeen korostaa aktiivisuutta pesinnän alkuvaiheessa. Katoilla tulee kierrellä päivittäin, jotta hävitettävien pesien ja munien määrä pysyy mahdollisimman pienenä ja pesintä estetään jo aihiovaiheessa. Koska toimenpiteiden painopisteen tulee olla pesinnän aikaisessa vaiheessa, Varsinais-Suomen ELY-keskus ei myönnä lupaa sellaisten pesien hävittämiseen, joissa on jo poikaset.

Luvan mukainen kalalokkien ja kalatiirujen pesinnän estäminen ei heikennä kyseisten lajien suotuisaa suojelutasoa, sillä lajien kanta alueella on elinvoimainen. Kun pesien hävittämisen painopiste on pesinnän alkuvaiheessa, osa häirityistä linnuista ohjautuu todennäköisesti muualle pesimään, mikä pienentää toimenpiteiden vaikutusta alueen kalalokki- ja kalatiirapopulaation pesimismenestykseen.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä pesinnän alkuvaiheessa, jotta turvallisuudelle ja terveydelle vaaraa aiheuttavaa aggressiivista pesänpuolustustilannetta ei pääse syntymään. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida sen luonteen vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Saija PorrAMO ja ratkaissut luonnonsuojeluyksikön päällikkö Olli Mattila.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Pohjois-Savon ELY-keskus kirjaamo.pohjois-savo@ely-keskus.fi

Itä-Suomen poliisilaitos kirjaamo.ita-suomi@poliisi.fi

Suonenjoki hallinto@suonenjoki.fi

SLL Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri pohjois-savo@sll.fi

Tapiola Pohjois-Savo-Kainuu ry info@tapiolary.com
Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys ry / Lintuyhdistys Kuikka
hallitus@lintuyhdistyskuikka.net

Suoritemaksu 316 €

Tämä asiakirja VARELY/2326/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
VARELY/2326/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Porramo Saija 17.05.2024 07:43

Ratkaisija Mattila Olli 17.05.2024 13:05

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Itä-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näydetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näydetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Itä-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio

Puhelin: 029 56 42502

Telefax: 029 56 42501

Sähköposti: ita-suomi_hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuiimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.